

Vår saksbehandler
Espen Rønning

Vår dato
2025-12-03
Deres dato
2025-09-04

Vår referanse
ER
Deres referanse
25/1661

Energidepartementet

VKEs høringsuttalelse om forslag til endringer i energiloven om utnyttelse av overskuddsvarme

VKE – Foreningen for ventilasjon, kulde og energi, er en arbeidsgiverforening som organiserer ventilasjons-, kulde- og varmepumpebedrifter. VKE har i dag 237 medlemsbedrifter i hele verdikjeden. VKE er en bransjeforening i NHO Byggenæringen.

Det vises til høring av forslag til endringer i energiloven om utnyttelse av overskuddsvarme sendt ut 4. september 2025.

Generell tilbakemelding

Overskuddsvarme er en underutnyttet ressurs i Norge og det er viktig at myndighetene stiller krav og gir insentiver til aktører i markedet slik at denne ressursen utnyttes. VKE mener Energidepartementets (ED) forslag til endringer i energiloven er en god måte for å øke utnyttelsen av overskuddsvarme. VKE støtter bruken av termen overskuddsvarme fremfor spillvarme. Overskuddsvarme er varmeenergi som er et biprodukt fra en prosess (som industri, datasentre, eller avfallsforbrenning) og som ikke utnyttes i den opprinnelige prosessen.

Endring av terskelverdier

Ved høringen om artikkel 14.5 i energieffektiviseringsdirektivet i 2021 spilte vi inn at grensene for overskuddsvarme burde settes lavere enn 20 MW. VKE støtter derfor de foreslåtte endringene om å senke grensene til 10 MW for termisk kraftverk, 8 MW for industrianlegg og 7 MW for andre anlegg som nå foreslås av ED.

Datasentre kan legges nærmere bebodde områder enn annen industri, med kortere vei til mulige kunder med varmebehov og den vesentlig lavere grenseverdien på 1 MW er godt egnet for datasenternæringen. Selv mindre kilder av overskuddsvarme vil kunne gi vesentlig bidrag til varmeforsyning til både industri og oppvarming av bygg.

Regulering av terskelverdier i energiloven eller forskrift

VKE mener en flytting av terskelverdiene fra selve energiloven og over i en forskrift vil forenkle fremtidige endringer av terskelverdiene. VKE støtter den foreslåtte endringen av energiloven og at terskelverdiene reguleres i forskrift.

Kost-nytteanalyse ved omfattende oppgradering

En omfattende oppgradering av industri og andre kilder til overskuddsvarme krever som regel like mye planlegging som etablering av ny industri m.v. Utnyttelse av overskuddsvarme fra

eksisterende prosesser, spesielt i industrien, kan kreve en god del tilrettelegging. En slik tilrettelegging vil sammenfalle godt med omfattende oppgraderinger. VKE støtter en utvidelse av kravet om kost-nytteanalyse til å gjelde også ved omfattende oppgraderinger.

Innholdet i kost-nytteanalyser

VKE støtter at en kost-nytteanalyse også skal ta med interne varmebehov i tillegg til eksterne avtakere for varme. Selv om vi tror at de fleste aktører gjør en slik vurdering uansett, så kan det i enkelte tilfeller være betydelige varmebehov. Dette kravet, sammen med krav om kost-nyttanalyse ved omfattende oppgradering, kan gjøre at eksisterende anlegg ser på helheten av sine industrielle prosesser og utnytter overskuddsvarme der det er behov for varmetilskudd.

Krav om å utnytte overskuddsvarme

Departementet foreslår at de skal ha myndighet til å pålegge utnyttelse av overskuddsvarme fra anlegg hvor det er en positiv kost-nytteanalyse å utnytte overskuddsvarmen. VKE støtter dette pålegget, men ønsker å påpeke at man ikke må se seg blind på antall kWh som er i overskudd. Det er også andre faktorer, f.eks. overskuddsvarmens temperatur, som påvirker om man enkelt kan utnytte overskuddsvarmen eller ikke.

Overskuddsvarme er en ressurs

Store mengder overskuddsvarme blir årlig dumpet til omgivelsene istedenfor for at det utnyttes. VKEs bedrifter leverer løsninger som kan heve temperaturen på overskuddsvarmen slik at den blir lettere å utnytte. De leverer også kjøleløsninger til blant annet datasentre som vil være en voksende leverandør av overskuddsvarme i årene som kommer.

I tillegg til utnyttelse av overskuddsvarme, er det viktig at myndighetene også jobber for at byggene vi bygger kan ta imot varmeenergi. I dag bygges de fleste norske bygg med helelektrisk oppvarming, hadde flere blitt bygget med fleksible oppvarmingssystemer, slik som vannbåren varme, hadde det vært et enda større potensiale for utnyttelse av overskuddsvarme.

VKE deltar gjerne i videre arbeid

VKE representerer en bransje som leverer løsninger til alle deler av varmekjeden. VKE ønsker å bidra i videre arbeid med å øke utnyttelsen av overskuddsvarme. Vi har gjennom en årrekke hatt et godt samarbeid med direktorater og departementer som er ansvarlig for tiltakene og vi ønsker å fortsette dette gode samarbeidet som rådgivere og samtalepartnere for myndighetene.

Med hilsen
for VKE

Thor E. Lexow
Adm.dir.